

SUSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per any, una peseta de rebuena

EL POBLE CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPRENTA
GARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2.293

ANY VIII NÚM. 2.265

BARCELONA, DILLUNS, 22 MAIG DE 1911

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

Grans magatzems EL SIGLO

ACTUALMENT
EXPOSICIÓ Y VENDA

Novetats d'Estiu

GRANS OCASIONS

Confeccions pera senyora, senyor y nens.
Teixits. - Estampats. - Tires brodades. - Vanos.
Ombres. - Bastons. - Sabateria. - Corbates.
Mocadors. - Sombreros de palla. - Camiseria.
Genres de punt, etc. etc.

Solicitis el CATALEG ESPECIAL d'aquesta
Exposició, que's reparteix gratis

SECCIÓ DE FOTOGRAFIA (Planta baixa)

PLAQUES FOTOGRAFÍQUES

Tamany. 6 1/2, per 9 9 per 12 13 per 18 18 per 24 centimetres

Lumière 1'05 2 3'50 6'90 Pessetes dotzena

Jouglà 1'15 1'90 3'45 6'90 » »

Complet assortit en cambres y accessoris

Dr. GALLEGO VIES URINARIES - SÍFILIS
18 - Comte de l'Assall - 18 **606**

LA CAMPANYA ANTIPORNOGRÀFICA

UN FÍ MORAL

O UN

FÍ POLÍTIC

En nom de l'orde també pot pertorbar-se la vida ciutadana amb greu perill per la normalitat de la mateixa. I la dèria partidista de certs elements, d'uns altres de la política pública de coses que atanyen senzillament a una qüestió de política, constitueix una veritable pertorbació que no pot quedar sense comentari.

En bona hora que's treballi pel sanejament de la ciutat. Hi han expectacions que per la seva baixesa revoquen tota honrada conciencia. Contra les exhibicions afrosidatistes no són pas els que ahir eriden al Teatre Principal els seus que protesten; contra això la dignitat de tot home se sent ferida i tota ploma honrada està a punt d'escriure un comentari i d'aclarir una actitud de serena i concient protesta. Però nosaltres creiem que per anar contra les immoralitats no fan falta mitjans ni xibarrís, sinó una obra reposada i lenta de moralització ciutadana; d'una moralització que sols podrà donar fruit en l'esfera pública quan tingui una ferma base en l'esfera individual. Hi han coses que incapaciten; certes paraules pronunciades per certs llavis, tornen sarcasmes les diatribes.

A Barcelona la pornografia hi té un camp ni més ni menys desenrollat que en altres ciutats. I donen proves d'estimar-la ben poc els que la fan empori de vergonyoses baixes, calant lo que passa en altres bandes i fent baldo exclusiu per Barcelona de lo que es malaltia si, però malaltia comuna a totes les ciutats modernes.

La vida moderna amb el seu nerviosisme, amb la seva nerviositat, amb el seu refinament físic, cova una lleve de sensualisme que cerca satisfacció clandestina en la pornografia. Els pobles més purs són aquells que troben en el seu espiritualisme un fre per la seva lascivitat. Un cervell buit és el major enemic del sensualisme.

Si se reconegues la causa y s'ataqués per destruir els efectes, en aquesta campanya tot hi seria; però aquí no's fa això, no's persegueix això; a Barcelona aquesta propaganda contra la pornografia no es pas sincera; d'ella no se'n fa més que una arma que s'empregoja contra el governador civil, i això a les ànimes honrades els hi repugna.

S'han denunciat abusos y els abusos han sigut atesos: els cines clandestins no funcionen, les empreses de cafè-concert són multades y multades són les artistes. Si s'ha posat remei a lo denunciat, què més se demana? Que la pornografia s'acabi? Això és absurd. Demanar a una autoritat; és tan absurd com exigir que derribis d'una revolada el Tibidabo.

El joc d'aquesta gent que's diu d'orde és ben clar. Ahir en l'«Espanya» Iglesias, respon al governador, li deia que preferia les bombes, que no fan més que arrancar la vida dels cossos, a la pornografia, que arranca la de les ànimes. La tònica de tots els discursos va esser de acèrrida, de virulenta denúncia contra el Govern i el seu representant a Barcelona, demostrant així que des d'aquesta fulla de parra d'una falsa mo-

Notes polítiques

Eleccions al districte de La Bisbal

Havent declarat la vacant de diputat provincial en el districte de La Bisbal per defunció de don Josep Iria, el dia 28 del corrent tindran lloc noves eleccions per la provisió del càrrec.

Tenim notícies que els elements l'Esquerra catalana d'aquell districte, presenten la candidatura del nostre bon amic don Josep Iria, fill de l'anterior, y continuador també de les idees federals que caracteritzaven amb tanta perseverança y rectitut al seu malaguanyat pare.

El presiri de Figueras

Traduim del periòdic «L'Independència», de Perpinyà, de la ressenya del Consell municipal:

«El presiri de Figueras».—M. Guth demana que'l govern francès pregui al govern espanyol que allunyi de la frontera el presiri de Figueras, a causa de les nombroses evasions ocorregudes en aquests darrers temps. M. Chaubet senyala les dificultats que presentaria aquesta proposició. M. Neret és del mateix parer, y diu que procuraria entrevistar-se amb el consul espanyol».

Tarragona

Avui al vespre donarà una conferència política en el Centre Federal de Tarragona (adherit a l'U. F. N. R.) el nostre estimat director don Pere Corominas.

L'anunci del sudit acte ha produït expectació entre's tarragonins.

La conferencia den Lluhi Rissech A L'AVENS NACIONALISTA REPUBLICA DE SANT ANDREU

«NECESSITAT D'ABOLIR L'IMPOST DE CONSUMS. ASPECTES SOCIALS D'AQUESTA REFORMA FINANCIERA».

La conferencia que abans d'ahir donà a Sant Andreu don Joaquim Lluhi Rissech, de la qual ja publicàvem una lleugera impressió en la edició darrera, començà cap a tres quarts de deu del vespre.

El local en aquesta hora era ja completament ple. En el transcurs de la conferencia hi comparegueren encara bon nombre més de ciutadans, resultant la sala de l'Avens ocupada en totes ses parts per una grossa concurrencia, en la qual predominava l'element obrer de la barriada. Hi havia també un bon grup de correligionaris del C. N. R. del carrer de Pelai, que volgueren escoltar el discurs del seu president.

Presentació

Obert l'acte, pronuncià l'ignasi Iglesias, que amb la Junta de l'Avens feia costat an en Lluhi en l'estrada presidencial, una breu y eloqüent presentació.

«Crec il·luminat», digué, «feros a una presentació de l'ordre que m'em a sentir. Es en Joaquim Lluhi Rissech el nostre capdavanter en el Municipi, que prou coneixeu tots vosaltres.

«Va a tractar, amb la serenitat de judici y la justesa de paraula que tots li admirem, una qüestió transcendental y candent, que's radicals volen esborrar amb resolució, sense haver fet d'ella el suficient estudi per no comprometre amb aquesta resolució, grans interessos de tots.

«En Lluhi, pel contrari, us dirà paraules sinceres que són resultat d'un profund estudi de la qüestió, paraules que li diuen, alhora el seu coneixement de la matèria y el seu gran amor a Barcelona. Y sense més, li dono la paraula». (Aplaudiments)

Discurs del Sr. Lluhi

A l'alcorsora per parlar, el públic el saludà amb forts aplaudiments.

Acabats aquests, començà el parlament, amb la reposada paraula que es pròpia d'aquesta mena d'explicacions, com de qui honradament aspira a convèncer a l'audiència amb raons y arguments y no amb paraules de retòrica vuida o amb trucs oratoris de mala llei.

Heus aquí l'extens extracte del discurs:

Com a pròleg

Ciutadans: demostravos la necessitat de l'abolició de l'impost de consums, com a condició indispensable per al redreçament dels obrers, com a compliment d'una llei de justícia social y econòmica y com a mitjà que s'imposa a tota honrada democràcia en els nostres temps.

Crec que al costat d'això, podrà demostrar també d'una manera indestructible que l'actual reforma sotmès al Parlament y acceptada, en general, pels republicans espanyols y patrocinada pels radicals de l'Ajuntament de Barcelona, no es una reforma que en la realitat dels fets abolís els consums, ni que mereixi la confiança dels que estimem de debó la democràcia y el poble. Aquesta greu injustícia dels consums, no queda reparada amb el projecte del Govern, com exporo poder provar en la segona part del meu discurs.

L'arrel històrica dels consums

Els antecedents de aquest impost, l'arrel històrica dels consums, l'hem de buscar en els vells temps, en els quals era doctrina financera el carregar la major part dels impostos damunt dels pobres. És un llegat dels temps, en els quals, no solament gravava sobre'l desheretat la feixuga càrrega del treball, sinó ademés el pes de les més grosses contribucions.

Jo us vull citar dos exemples, millor, dos fets, per que us podedu formar càrreg d'aquesta arrel històrica dels consums, que no volen confondre's amb els consums, menys els reaccionaris enamorats dels vells temps.

En el segle XIV, a França, els Estats generals, una mena de parlaments d'ara, vanen posar una contribució sobre les rendes dels ciutadans. Y agafaren aquesta base, per ferho.

Varen dir que's pobres, pagarien un 10 per 100 dels seus rendiments; que's acomodats el peis mitjà, un 5 per 100; y que's rics, pagarien el 4 al 5 per 100. Encara varen considerar dues excepcions: els eclesiàstics, que pagant a Déu ja satisfien tota mena de terrenals tributs, y els nobles, que fins a 1,000 lliures pagarien un 2 per 100 y passant d'aquesta xifra, res.

Aquest era el criteri d'aquella època en materia d'impostos, criteri que confirmem en l'aire, y aquest és el segon fet, quan diu que en les velles èdats fou pensament anacònic l'exploitació de les societats pels seus directors, la pràctica del principi de que el pobre, per que desplegués totes les seves energies, per que donés el màxim de treball com qualsevol màquina, devia esser ben castigat amb tota mena d'impostos.

Aquestes són les arrels dels consums. De aquelles èdats, mal governades y constituïdes, ens ve la contribució que odiem tots els homes liberals.

La proporcionalitat y la progressió

Els consums són una irracional contribució, que pesen principalment damunt del pobre. An aquest li prenen més que a l'home acomodat, y a l'acomodat més que al ric y al ric més que al milionari.

Vull posar, al costat d'aquestes velles idees d'injustícia que han governat al món y que són el desgraciat patrimoni de l'humanitat passada, les noves idees que han nascut feliçment per governar les generacions futures. Vull dirvos alguna cosa de les noves vibracions que seran el patrimoni dels nostres fills.

La progressió contra'l pobre fou la base contributiva de l'anàlog. Després hi vingut la llei de la proporcionalitat; això és, que si el pobre paga 10, paguin 10 tots els estaments.

Però el món camina y se perfecciona seguitament, en busca d'un ideal de major justícia. Així ha vingut que la proporcionalitat s'ha trobat una fórmula no justa y s'ha imposat la progressió. Això és,

que si el pobre paga 1, l'acomodat deu pagar 10, el ric 20 y l'opulent 30.

Se funda aquesta fórmula en dues lleis eternes, encara que fins en aquests darrers temps de progrés no hagin solemnement pogut esser descobertes.

Primera: l'humanitat no té dret a castigar al treballador, prenent-li part dels elements necessaris per la seva vida. Segona: en materia econòmica, lo pertinent a l'impost és el que s'obté per una llei d'utilitat decreixent.

El següent exemple us aclarirà això:

Suposem una família obrera que té durant l'any ingressos per mil pessetes. Es indubtable que aquestes mil pessetes, les ha de destinar totes a queviures o articles de primera necessitat. Suposem que aquestes articles estiguin gravats amb un 25 per 100 per consums y tindrem que a la família obrera se li robaran 250 pessetes l'any.

Suposem ara una família acomodada, que ingressi anyalment 5,000 pessetes. Es evident que no les gastarà totes en articles de primera necessitat, sinó solament 2,000. Doncs tenim que'l fisc se li quedarà 3,000 pessetes.

Una família que tingui 15,000 pessetes de rendiments se de'tinarà 4,000 a articles de primera necessitat, pagantne per consegüent 1,000 per aquesta contribució.

Una altra que té rendes per 25,000 pessetes, ne destinarà 5,000 a aquelles primeres necessitats, treient-li així l'impost 1,250.

Una altra que recauda anyalment 50,000 ne dedicará a queviures 6,000, representant, doncs, la contribució 1,500 pessetes.

Una altra que'n tingui 100,000 y que'n destini 7,500 a aquelles necessitats, pagarà per contribució 1,875.

Y per fi, no arribar més lluny, una família que tingui una renda de 250,000 pessetes y que'n destini 9,000 a cobrir les primeres necessitats, pagarà per contribució de consums 2,250 pessetes.

Resultat de tot això:

Que l'obrer que no més té anyalment 1,000 pessetes, paga el 25 per 100 dels seus ingressos;

Que'l que ingressa 5,000 pessetes, paga el 10 per 100;

Que'l de 15,000, el 6'66;

Que'l de 25,000, el 5;

Que'l de 50,000, el 3;

Que'l de 100,000, el 1'87;

Y que'l de 250,000, no paga més que 90 centims per cent.

Els consums signifiquen una progressió contra'l pobre

Això és la proporcionalitat aplicada als consums; la tremenda injustícia social, que té per base fer pagar més al pobre que al ric.

L'impost de consums, podem deduir amb aquests dades a la vista, és una contribució progressiva, però amb la progressió irracional contra'l pobre.

Arà bé, ciutadans: anem a aplicar an aquests matrius tipus de renda, una escala de progressió racional, de progressió contra'l que té, y aleshores tindrem aquest resultat:

L'obrer que ingressa anyalment 1,000 pessetes no pot pagar més que un 1 per 100 de contribució, en lloc del 25 per 100.

El menestral de 5,000 pagarà'l 5 per 100; en lloc del 10; el que tingui rendes per 15,000 pessetes pagarà'l 10 per 100 en lloc del 6'66; el que ingressi 25,000 pessetes pagarà'l 15 per 100, en lloc del 5; el que tingui un benefici anyal de 50,000 pagarà'l 20 per 100, en lloc del 3; el que ingressi 100,000 pessetes pagarà'l 25 per 100, en lloc del 1'87; y el que guideixi d'una renda de 250,000 pessetes pagarà'l 27 per 100, en lloc de les 90 centèsimes per 100.

Aquestes dues taules jo no me les he inventades, sinó que són tretes de les investigacions fetes pels més eminents tractadistes. Per elles heu vist l'iniqua explotació que representa pel pobre el sistema de proporcionalitat aplicat als consums y la justícia del sistema de progressió racional aplicat a qualsevol contribució.

Aquella llei d'utilitat decreixent, l'haurem pogut veure gràficament amb la major o menor part d'ingressos que cada família té, les que hem el estat com a tipus, el que destinar a les primeres necessitats, gràvides amb un impost injust. Tots sabem que l'obrer ha de separar per aquestes necessitats gairebé tots els seus ingressos, mentre que'l ric li destina una mínima part, de lo qual ne resulta la evident injustícia de que amb l'actual sistema el pobre paga un altíssim tant per cent de la seva renda total, mentre que'l ric y com més ric més, ne paga una quantitat irrisoria.

Pagar una contribució, significa sacrifici per aquell que an ella hi ha de dedicar coses que formen part integrant de les seves necessitats. 25 centims diaris són una càrrega per un obrer; són poca cosa per un home acomodat; no són res per un ric. Veieu com amb el sistema de l'impost de consums, tots paguen els mateixos 25 centims?

Aquelles 250 pessetes que's roben a l'obrer, és una part de la seva vitalitat que se li roba; és destruir la seva nodrícia y la seva educació, és atentar contra la part més nombrosa y més sana de l'humanitat.

Aspecte social de les finances

Es ja una idea general en el món de la intel·lectualitat, un principi admes en tots els països civilitzats, que les finances deuen tenir una finalitat social. No basta que l'obrer tingui un salari y amb ell, bé o malament, visqui.

Es predrà que an això s'hi afegeixi la cooperació de les corporacions y poders públics, per millorar la sort de les multituds treballadores, especialment en els moments de majors dificultats per a ells. com en la vaga forosa, en la malaltia y en la vellesa.

Y això és tant més precís, en quan la societat ha viscut fins ara en un contrasentit, en una greu y dolorosa separació entre l'obrer y l'instrument de treball.

Aquesta injustícia social, ha fet que'l desvalgut hagi de llogar-se, hagi de quedar a la mercé precisament d'aquell que li de'tenta els instruments de treball.

En les hores angustioses de la vellesa, de la malaltia y de la manca de treball, com deia abans, les corporacions públiques y els rics han de reparar avui aquella monstruosa llei antihumana.

Permeteu que deixi, de moment, aquest aspecte social de les finances, per tornar a reprendre més tard y que parli de la realitat consums.

El projecte den Canalejas, es inadmissible

Jo soc, doncs, partidari de l'abolició de l'impost de consums, de tota la vida. No crec que ningú pugui honradament tenir cap dubte respecte a que les meves accions han de correspondre an aquesta profunda convicció meua.

No obstant això, no obstant la terrible condemnaçió que us he fet de la contribució iniqua, jo us dic que no he pogut votar al Consistori el projecte den Canalejas y don Rodríguez que han aprofitat els radicals per lo que respecta a Barcelona.

Vull dirvos les raons fermes y justes que he tingut per obrar així; he de manifestarvos que es precisament c'entí respondre a les necessitats de la democràcia y del poble obrer de Barcelona, que he tingut de refusar el mei apoi al projecte.

La llei no es d'abolició, sinó de desgravació parcial.—La carn queda gravada

En Canalejas y els que en aquest punt el chorong, duen que la llei es d'abolició dels consums; però això no es veritat. Es no més de desgravació parcial, de desgravació d'algunes especes. La carn, element de primera necessitat, que paga la quarta part del seu valor per dret de consums, no queda desgravada.

Lo qual vol dir, o bé la necessitat de conservar el personal de consums, que costa més d'un milió y mig de pessetes, o bé l'abandó de l'Hisenda municipal, sense cap compensació, dels set milions y mig de pessetes que importen els consums de la carn.

La recaudació d'aquests set milions y mig de pessetes costarà en personal el milió y mig que he dit, es a dir el 20 per 100. Això comptant que amb la desaparició de fiels y organitzat el servei per medi de rondes, se recaudaran com ara els set milions y mig, que a Madrid, amb molt de seny, han calculat que aquesta recaudació baixará a la meitat. En aquest cas aquest 20 per 100 fora un 40 per 100.

En totes les nacions civilitzades se considera com inadmissible tota contribució que costi en sa cobraments més del 6 per 100. Aquí tenim segur el 20 y correm el risc gairebé tant segur, del 40 per 100, en cas de que, pel frau, no fracassi del tot.

O bé hi ha que creure que en Canalejas ha sofert una equivocació inconcebible al plantejar com ho ha fet la qüestió, cosa que costa un xic de creure per tractarse d'un home de positiu talent, o bé s'ha de confessar que hi ha en tot això una gran mala fe, que tingui com a conseqüència de fer fracassar la reforma, resuscitant els consums amb tota la forsa de les coses que han vingut fatals y insubstituibles.

Les reformes, quan són bones, no més poden fracassar si se plantegen malament y molt me temo que's vulgui arrebarar y escamotejar l'arma de l'abolició, formidable en mans del poble avenat.

Les compensacions pels Municipis, són il·lusories

Jo tinc dret a servir d'aquest projecte una immensa sospita, pels nombrosos punts vulnerables que en ell hi trobo.

La compensació que's dona als municipis, per substituir l'ingrés que representa l'impost de consums, són insuficients y ademés il·lusories.

Anem a veure amb xifres, per lo que respecta a l'Ajuntament de Barcelona:

Lo pressupost per consums, es 16 milions 400,000 pessetes. Restem-ne les 3,000,000 que es la part de l'Estat que's rep, quedant el projecte den Canalejas y tindrem que hi ha que cobrir 13,000,000 pessetes. Treiem encara 3,500,000 que l'Estat ens donaria per contribució territorial y industrial, quantitat que jo accepto, però que crec excessivament inflada, y tindrem que hi haurà que cobrir 9,500,000 pessetes.

Y com complen ferho això els radicals? Molt senzillament. Els hi donen a apuren per donar solucions sobre'l paper.

Calculen que pels drets de la carn se recaudará exactament lo mateix que ara, set milions y mig, y que'l restant, ho donará feliçment l'impost de lloguers, el sobre el gas y l'electricitat (amb lo qual resulta que's grava un article de consum), y el sobre solars, patents y espectacles.

Hi ha ningú que pugui suposar que un impost nou com el de lloguers s'arrelará y donará lo mateix que d'ell s'espera?

Es llogre pensar, que amb la desaparició dels fiels, els consums de la carn se mantindran com fins ara?

Els lloguersistes diuen: Conservarem tot el personal, organem rondes, mo'tes rondes; procurarem que la carn doni fins a la darrera pesseta, com fins ara, tenintnos molt gressa cuidat si el pobre pot menjar-ne o no y si s'obliga a ferse veure.

Y així tindrem set milions y mig. Y el reste ho donará principalment l'impost sobre lloguers.

Perquè els ja saben que en la contribució de patents no cal pensarhi, perquè aquí ha fracassat y els demés nous impostos són de difícil aplicació y representen una xifra relativament insignificant.

Amb aquesta falsa abolició, el déficit municipal creixerà

La ciutat de Barcelona té l'hisenda malalta, greument malalta. Líquida amb un déficit de tres milions mínim, el seu present, que's cobreixen amb emissions de Deute, que estan sota la part.

Y per aquest déficit, la ciutat no té escoles ni obres de cultura. No pot pensar en fer cases per obrers, ni en iniciar la asseguransa obrera. Perquè'l déficit es crònic no's pot iniciar la socialització, de que

abans us parlava, ni pensar en la municipalització dels serveis y monopols.

El déficit s'ha d'extingir així vol fer res d'això. Altament es impossible que la finansa municipal se despli en un sentit de socialització o municipalització.

Amb el projecte que patrocinem els radicals, quedem al descobert, a la ventura 9,600,000 pessetes, que ells cobreixen, en el paper, amb els consums de la carn, l'impost de lloguers, etc.; però que ningú pot assegurar que així sigui, sinó que pensant serenament, hi ha que confessar, que lo lògicament probable és que aquella xifra quedi en molt menys, potser en la meitat, potser més baixa.

Si ara, doncs, amb tres milions de déficit, el municipi no té cabals per emprendre cap d'aquestes obres en benefici de la cultura y dels obrers, que reclamen la justícia y la civilització, que podrem fer si el déficit puja a 6, 8, o 10 milions?

Si aquestes previsions meves venen, que sembla lo més feliç, ja podem despendir-nos, jo us ho asseguro, de totes aquestes modernes reformes, en les quals tant esperem els homes honradament liberals.

Es preferible que's consums quedin per alguns anys més, a que s'abolixin per martingala, per resuscitar després y pesar com una llosa de plom que no molis any, ningú aixecará, sobre l'estament més necessitat del nostre poble.

S'ha d'anar a la nivellació per emprendre obres socials y municipalitzadores.

Jo crec que una de les més inclaudibles necessitats que don satisfere el nostre municipi, ja que l'Estat no fa res en aquest sentit, es, com he dit diverses vegades, ajudar a la cultura y l'enfortiment dels obrers y anar a la municipalització dels monopols.

Però per tot això, repetixo, es precis anar a la nivellació, amortisar el Deute y anar baixant aquesta xifra de 7 milions d'ingressos del Deute, que van ara a mans de parisis, a mans dels que tallen el cupó, en lloc de servir per obres del comú.

Doncs bé, amb aquesta estranya abolició dels Consums, s'apujará'l déficit, que's cobrirá naturalment amb emissions del Deute, pujant així els 7 milions d'interés, en lloc de baixar gradualment fins a zero, en els 80 anys en que's ha d'amortisar.

Y amb aquest resultat, que són els nacionals y els llogers, una o dues generacions no podran realisar cap d'aquelles obres, sense les quals no enfortim ni crearem benestar per la classe obrera.

Y encara's podrà menys fer una cosa, de la qual parlen molt els radicals per emmular al poble: de la municipalització, d'exterior per complet y a benefici de la ciutat, l'aigua, la llum, els tramvies, etc., municipalitzacions que podrien donar, ben fetes, de 4 a 10 milions anyals a la ciutat.

En diferents ciutats municipalitzadores de Anglaterra, aquestes empreses han donat al comú en 1910, 100 milions de francs. A l'Alemanya hi havia en el mateix any 1,123 industries municipalitzades. Del gts no més, se treu Berlin un milió de duros l'any. Y lo mateix Chicago, de l'aigua municipal, per aquest camí, trigarà molt a poder fer res semblant.

Perquè si el déficit s'apuja, com es la política dels radicals, no sols en aquesta, sinó en les altres qüestions econòmiques, t'ont sortiran els diners per comensar aquestes municipalitzacions que són cares y costoses?

Jo'm trobo davant d'un projecte que aparentment es de substitució de l'impost de consums, però que en realitat és la desgravació parcial d'alguns articles. Me trobo amb una llei que per garantir 13 milions me dona 3 y mig mil comptats y ne deixa més de nou en descobert; amb un gravamen sobre la carn, la cobrament del qual costará d'un 20 a un 40 per 100 y jo no he pogut sostreurem a la serenitat y al seny y no he volgut córrer l'obscura aventura que tant de mal pot fer a Barcelona.

Reconecem que's consums són injustos, que deuen desaparèixer, perquè pesen principalment, damunt del pobre; però si volem assegurar el resultat, si volem fer desaparèixer la progressió contra'l pobre y crear la que ha d'anar contra'l ric, darrera etapa de la justícia en materia contributiva, nivelem el pressupost y posem-lo a cobert de qualsevol aventura, perquè'l pressupost nivellat es el patrimoni y l'avenir de la ciutat.

Dues llets de l'economista Engel

Per acabar

CRONICA DE BARCELONA

EL MITING DE LA PORNOGRAFIA

Quan, a les onze tocadetes, arribem al teatre, aquest està ple de gom a gom; l'acte resulta un veritable èxit de públic. Després de mil infructuoses temptatives per arribar a la sala de la premsa, ens decidim a cercar lloc entre bastidors; un jove del «requeté», armat d'una grossa traca, ens inspecciona escrupolosament el carnet i, a la fi, ens permet entrar. En l'escenari hi ha tots els companys de la premsa; a la taula dels periodistes no s'hi cabia perquè estava invadida de bon principi pels redactors del «Correo Català».

Mirem a l'escenari: aquest sembla una gota d'aigua vista al microscopi; està tot ple d'infusoria; un dels, de cap enorme, s'agita al parlar i rememora la visió d'un «cap de bou», que diuen els empordanesos; és el senyor Comas y Domènech, que parla castellà i s'acompanya d'un gest molt semblant al de les fotes sabies. Aquest bon senyor, que és el tercer orador del miting—primer han parlat els senyors Parellada y Anguera, —diu, de primer antuvi, que a Alemanya diuen «gènere barcelonès» a les coses pornogràfiques; és clar: això li diu i voldria que se remetés ben depressa perquè ara, segons diu, Barcelona està greument menassada, aviat no se podrà anar pels carrers, aviat perillará el «porvenir de la amada...» (El públic, entremunt i esgarriat, aplaudeix.) Després diu que en materia de moralitat s'ha de seguir a França (1). Segueix eixegint llargues parafrases y acaba invocant l'exemple de Roma, d'aquella poderosa civilització que sols pogué ésser venuda pels barbes, per un poble verge, absolutament verge. («Requeto en las masas».)

Parla en quart lloc el senyor Vallés y Pujals, que té un xic més de seny i ho fa millor, molt millor que l'anterior infusori. Diu que a Barcelona s'atravessa una crisi d'amoralitat, que s'arriba a l'extrem de no concebir que un home treballi desinteressadament pel bé del poble. Fa un paratell entre la vida que s'porta en els cafés-concerts y en els convents, entre l'educació que's dona en aquests y la que's donava en l'escola moderna; afegeix que Rousseau enviava els seus fills a la frontera, y acaba aduint al governador y a les seves recents declaracions. (Ovació, crits, visques, etc., etc.)

«No hay quinto malo». S'acaba a parlar tot seguit el comte pontífic, don Benet de Pomés y Pomar, qui, en català y a grans bruiets, diu que aquest miting ja ha tingut un èxit, y és que ja han sigut retirades de la Rambla les fotografies anunciadores dels espectacles immorals.

Ara ve lo bo; el comte fa un exordi demanant atenció: no m'aplaudiu fins al final — exclama; — escolteu bé: un altre dels nostres èxits ha sigut la dimissió del senyor Ruiz Valarino. Y és clar! El senyor Camalejo, que redueix, veu reduir amb la llei d'Associacions el nombre dels pertanyents a les ordes monàstiques, com anava a consentir que en el propi Govern hi figurés un «Trinitario» (11-12). (La ploma es incapaça per ressenyar lo que succeeix en el teatre y el delirant entusiasme del públic.)

El ministre de la Governació no s'ha limitat a dimidir, diu, sinó que parlarà en aquest miting. (Sensació.) Parlarà en aquest miting, crida l'orador amb més força, parlarà en aquest miting! Y quan tothom guaita assombrat a l'escenari, el senyor don Benet se treu un follet de la butxaca y comença a llegir y a comentar paràgrafs d'un discurs pronunciat per l'actual ministre de la Governació en un Congrés contra la tracta de blanques. Això, és clar, produeix desolació, perquè l'«requeté» ja veia sortir a don Trinitari vestit d'uniforme y resulta que ara parlarà sols per «boca de gos».

El senyor Pomés fa sapiguer al públic que d'ara endavant els congressos contra la tracta no's diran solament de «blanques» sinó de «dones».

(1) «Solament a França trobareu el gènere de les dimissió» (M. Prevost).

doncs tant dignes de compassió són les blanques com les grogues com les negres. Ah! y que tot això se deu an ell. (Això el senyor Pomés y Pomar no ho diu, ho llegeix en l'esquela de defunció de la seva avia.)

En darrer lloc parla un orador que gairebé no sobresurt de la bateria de llums. És remenat, du grocades ulleres, barba negra y ungles llargues; és el celeberrim don Dalmacio, aquell de qui deia en Soriano que pot conservar-se s'hauria de ficar en un pot amb esperit de vi, y a qui va demanar — en plè discurs — que pugés al damunt de l'escó pera que'l vegessin.

Don Dalmacio comença a dir que l'acte que's celebra és de protesta contra governants ineptes y malvats, que d'sde'l govern de la monarquia logren, amb les seves immoralitats, «governar en republicanes», y que estan entregats en cos y ànima an els radicals.

(A l'arribar an aquest punt de la peroració, se produeix un escàndol formidable. De la platea surten veus rabioses de «Fuerza! Fuerza!», altres criden «Viva Dalmacio!», «Que se calle!», «Viva la moralidad!», «¡Afuera!», «¡Pido la palabra!», «¡Arrojad a los perturbadores!», «¡Que hablen todos!». Aplaudiments, crits, esvalot imponent, xiu-xiu... El teatre es un galliner... de gallines. Intervé el delegat; puja a l'escenari un «regisseur» de la «Buena Sombra» y demana per parlar; don Dalmacio diu que sí; el delegat diu que no; el públic s'esbatussa... y nosaltres riem perquè l'espectacle és deliciós.)

(Desde aquest moment no hi ha forma de sentir res; l'escàndol es continua y don Dalmacio intenta vanament fer-se escoltar; un company castellà li crida: «¡Vamos, hombre, empápalen bien con la muletta! ¡Píjale!», però tot és inútil; el diestro tiene pánico y el bicho se desparraja que es un primor.)

Quan el públic se cansa de cridar, sentim que don Dalmacio pronuncia frases injurioses per una distingida escriptora madrilenya que firma amb el pseudònim de «Colombina»; després, que's mostra partidari de la guerra; que tracta de dictador an en Canalejas; que's dol amargament de que no s'hagi condemnat a més gent pels fets de juliol; que quan hi hagi servei militar obligatori l'exercici se desmoralitzarà (segurament per l'influència dels joves del «requeté» que fan política jaumista); que a Madrid hi han 45 mil dones de mala vida; que les mulles no fan efecte y que dupta que'l seu valor vagi als fons de l'Estat. (Així malévola y injuriosa suposició de don Dalmacio queda sens dubte desvirtuada per la seva ignorància, de que les mulles se paguen en un paper especial que sols té valor per l'Estat.)

Afegeix que tornem al temps del paganism; que hi ha un pacte secret pera dur la República a Espanya y que un dels elements amb més complicitat en els pactes és la pornografia (11-12). Això ho llegeix don Dalmacio en un llibre groc y revellit que deu ésser imprès de la cinquanta anys, y diu que són documents adquirits per una policia secreta del Vaticà. ¡Feu viciosos! — exclama — y tindreu revolució! (En els espectacles pornogràfics s'eduquen y's formen els republicans.)

Segueix desbarbant, y acaba: jo desconfio de comités y de juntes; jo no vull sinó 100 homes; no 100, amb 99 n'hi ha prou, perquè'l número 100 seré jo, y ens constituïm en policia de la moralitat; quan vegem un cartell dels mals espectacles, l'arrencarem; anirem an aquests espectacles (molt bé, molt bé) y xiurarem y els farem plegar.

Jo us prometo interpel·lar al Govern (ja riurem), y, mentre tant, siguem decidits, constants y valents.

A dos quarts de dues acaba l'acte; mai havíem presenciat una sessió de «varietats» més divertida.

A LA SORTIDA

A la sortida del miting se produeixen nombrosos incidents. Un grupu podrut, estacionat davant del teatre, malgrat els requeriments de la policia, per que's disolgués, al sortir els oradors els segueix aplaudint y victoriejant fins que aquells pujaren a un tramvia. Entre'l grupu dels que aplaudien s'hi ficava

ren uns quants que manifestaven opinions contraries a les d'aquells, y entre uns y altres, hi hagueren batutes que donaren lloc a l'intervenció de la policia, que detingué a dos y a que un subjecte tingues d'anar a la farmacia a curarse d'un cop de bastó que li donaren al coll y a la cara. No se sab el seu nom, perquè quan la policia se enterà del fet y correu a buscar informes a la farmacia, el subjecte, ja curat, havia desaparegut. Sembla, empro, que era un lerrouxista.

Després d'això res més haguera passat, a no ésser una formidable errada de tática de l'inspector general de la policia, senyor Retana, que comanava les forces vellades de l'orde, y que demostrà ésser molt mal general. An el senyor Retana se li acudí que, pera acabar de disoldre'l grupu, lo millor era empenyels Ràmbala amunt, pera que de mica en mica s'anessin desfilant. Y això donà lloc a que's formés una veritable manifestació, que semblava que la presidís el senyor Retana y els demés quedes de la policia, darrera els quals anaven, pel mig de les Rambles, quatre grans de cavall y darrera d'aquests, y com contentos, els grupus que venien del Principat. Així aquella pseudo-manifestació passà per totes les Rambles, an aquella hora tant concorregudes, portant per tot l'alarma. Perquè, està clar, a cada dues passes, se reproduïen les batutes y les cordideses.

La «broma» durà fins a les dues, que a l'arribar a la Placa de Catalunya s'acabaren de disoldre'l grupu.

De veritable aconexitament nàutic podran calificar les proximes regates a rem que organitza el Club de Barcelona, ja que podran nostres «amateurs» presenciar el match desde llarg temps esperat entre'l antics campions alicantins y la nova tripulació de la «Aurora».

Si bé aquest número per si sol seria suficient pera donar sobrat interès an aquesta luita se correu també una regata internacional, y als dos equips nacionals abans citats s'hi oposaran els forts equips del «Cercle de L'Avion» de Lió y del «Club Náutique» de Nissa, quals inscripcions s'han rebut.

La Secció de beneficència del Centre F. N. R. «Fivallers», a l'objecte d'augmentar el de bonos que reparteix periòdicament entre les persones necessitades del districte sisé, ha organitzat una funció extraordinària per al pròxim dimecres, dia 24 del corrent, vigília de l'Ascensió. Tant per l'escullit programa que ha combinat com el fi benèfic que se persegueix, no dubtem que serà un èxit més als molts amb que compta l'antia Centre.

—Paperetes Montepius, se compren. Pl. 7.

La Secció de Folk-lore del C. E. de C. celebrà, anit, sessió pública, a les deu del vespre, en la que mossèn Ramon Garriga y Boixader, vicari de Serdanyola, donarà lectura de son llibre que està a punt de sortir: «Estampes y calcomanías».

El Teatre del Bosc està preparant una grandiosa funció de gala en honor de la Comissió executiva de la festa anual «L'Apoteosis de la Sardana», amb motiu de celebrar el quint any de la seva celebració. La funció tindrà lloc el dia 11 de juny per la nit, prenenthi part els més renomats artistes del teatre català.

—BRICHS, sombrero, ARCHS. 3.

L'Institut Mèdic Farmacèutic celebrà sessió científica demà, a dos quarts de deu del vespre, posantse a discussió interessants temes dels doctors Marsel y Soler Farnés.

L'Agrupació de Sports y Excursions a Ribes constituïda en aquella hermosa vila amb l'objecte de fomentar les excursions pirineiques d'hivern a montanya, ha pres l'acord per unanimitat de nomenar president honorari de la pròpia Associació a don César August Torres, president del C. E. de C. Felicitem a nostre bon amic per tan honorífica distinció.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

La IV lliçó del curs d'Astronomia elemental organitzada per la Societat Astronòmica de Barcelona, fou dedicada pel professor senyor Jardi, a l'estudi de la marxa dels raigs lluminosos a través de lentes de diverses curvatures y el modo com se formen les imatges, explicant sa classificació. Inicià l'estudi de l'acromatisme, que serà continuat en la propera lliçó que tindrà lloc el dimecres vinent.

La teoria fou il·lustrada amb exemples pràctics per medi de lentes y prismes, amb els que's projectaren les diferents classes d'imatges que's produeixen, lo que contribuï a no poc a iniciar als concorrents en tan interessant materia per la relació que guarda amb les imatges fotogràfiques.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

Els manuscrits den Verdguer

L'Institut d'Estudis Catalans ens envia la interessant nota següent:

«Destijó el senyor don Pere Grau Maristany, de quells manuscrits originals de les obres de mossèn Jacint Verdguer, que va adquirir poc després de la mort de l'illustre poeta, se custodien aplegats en un mateix lloc amb els volums que constituïen la seva biblioteca, ha ofert entregars a la de l'Institut d'Estudis Catalans.

Aquesta entitat, com es sabut, va comprar, salvanthi així d'una dispersió certa, la vasta llibreria den Verdguer, que tanta llum donarà pera l'estudi de la seva producció literària. Merced a la noble generositat del senyor Maristany, serà un fet la reunió de les dues coleccions verdguerianes que tan íntimament se completaven, venint a constituir un interessant monument a la memoria de l'immortal poeta.»

La Junta directiva del Col·legi de Mestres Titulars Privats ha quedat constituïda, pera aquest any, en la següent forma:

President, don Josep Crusat y Planas; vicepresident, don Joan Nadal y Galmés; tesorero, don Miquel Mallach y Peraula; secretari, don Artur Pujol y Graells; y vocals: donya Josepa Sánchez de Ferrés, donya Agna Nadal y Galmés, don Sebastià Solà y Massana y don Manuel Badia.

De veritable aconexitament nàutic podran calificar les proximes regates a rem que organitza el Club de Barcelona, ja que podran nostres «amateurs» presenciar el match desde llarg temps esperat entre'l antics campions alicantins y la nova tripulació de la «Aurora».

Si bé aquest número per si sol seria suficient pera donar sobrat interès an aquesta luita se correu també una regata internacional, y als dos equips nacionals abans citats s'hi oposaran els forts equips del «Cercle de L'Avion» de Lió y del «Club Náutique» de Nissa, quals inscripcions s'han rebut.

La Secció de beneficència del Centre F. N. R. «Fivallers», a l'objecte d'augmentar el de bonos que reparteix periòdicament entre les persones necessitades del districte sisé, ha organitzat una funció extraordinària per al pròxim dimecres, dia 24 del corrent, vigília de l'Ascensió. Tant per l'escullit programa que ha combinat com el fi benèfic que se persegueix, no dubtem que serà un èxit més als molts amb que compta l'antia Centre.

—Paperetes Montepius, se compren. Pl. 7.

La Secció de Folk-lore del C. E. de C. celebrà, anit, sessió pública, a les deu del vespre, en la que mossèn Ramon Garriga y Boixader, vicari de Serdanyola, donarà lectura de son llibre que està a punt de sortir: «Estampes y calcomanías».

El Teatre del Bosc està preparant una grandiosa funció de gala en honor de la Comissió executiva de la festa anual «L'Apoteosis de la Sardana», amb motiu de celebrar el quint any de la seva celebració. La funció tindrà lloc el dia 11 de juny per la nit, prenenthi part els més renomats artistes del teatre català.

—BRICHS, sombrero, ARCHS. 3.

L'Institut Mèdic Farmacèutic celebrà sessió científica demà, a dos quarts de deu del vespre, posantse a discussió interessants temes dels doctors Marsel y Soler Farnés.

L'Agrupació de Sports y Excursions a Ribes constituïda en aquella hermosa vila amb l'objecte de fomentar les excursions pirineiques d'hivern a montanya, ha pres l'acord per unanimitat de nomenar president honorari de la pròpia Associació a don César August Torres, president del C. E. de C. Felicitem a nostre bon amic per tan honorífica distinció.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

—Lavabos novetat, Banyos, Calentadors, Waifers, preus baratíssims. Lacomar Ger. mans, passeig de Sant Joan, 44.

Les festes de Valtvidrera

Desde primera hora de la tarde d'ahir, els tramvies de la línia de Sarrià, anaven plens, atapeïts de gent, que's dirigia a la montanya de Valtvidrera.

En aquell lloc l'animació era considerable. Per les pinedes hi havia un formigueig humà. La tarde era fresca y agradable. Se celebrà l'anunciament del bosc, prop del pantà, se celebrà l'anunciament del bosc, en el qual prengué part la banda de la Casa de Caritat y l'Orquestra «Montserrat». Assagada per damunt de les males y de l'herbel de la pendient, la gent escoltà y aplaudí els músics y els cantaires.

Al capal-lard la concurrència, complaguda, tornà en sa major part a Barcelona, y el funicular de Valtvidrera y els tramvies de la línia de Sarrià, baixaren plens.

UN ESVALOT.—Aht a la tarde, a la Placa de Toros de la Barceloneta, hi hagué un esvalot formidable, per si el president de la correguda ho havia fet o malament al manar retirar un toro y per no volguer substituir l'empresa an aquest, que fou el darrer.

La gent sortí indignada, dirigintse a protestar de la conducta del president, de l'empresa y dels veterinaris, al Govern civil. Al peu d'aquest, se trobaren, els protestants, amb el senyor Portela, el qual després d'oïr-los, digné que s'informaria de lo ocorregut y que a ésser certes les seves manifestacions, multaria fortament a l'empresa.

Els grupus aplaudiren al senyor Portela, y de mica en mica s'anaren retirant, sense per això deixar de cridar, passeig de Colom avall... —

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

En el carrer del Clot, de Sant Martí, un tramvia topà amb un carro. A conseqüència de la topada, el carro trençà l'aparador de un forn establert en el número 70 de l'esmentat carrer. Afortunadament no hi hagué cap desgracia personal.

—CAMISERIA SANS. BOQUERIA, 22. Especialitat en camises a mida.

Anit marxà a Madrid l'inspector general de la policia senyor Retana. Hi va a recollir la família y se proposa tornar a darrers de setmana.

—Els metges de tot el món reaccionen contra un medicament que s'ha fet d'ús ferim a l'Elisir Estomacal de Saiz de Car. los, tónico-digestiu y antiastmàtic, que cura les malalties cròniques que'l prenen per budells.

El Grup Esperantista «Barcelona Siete» ha organitzat, per al pròxim diumenge, una excursió a la veïna ciutat de Badalona. Reunint, a les 2.30 de la tarde, en la plasa d'Urquinaona, els excursionistes agitaran un tramvia disposat a l'efecte, que's portarà a dita ciutat, visitant les cases consistorials, l'important fabrica de «Anís del Mono», y la societat «Apolo», aont tindrà lloc una important festa de propaganda, prenenthi part distingits esperantistes d'aquesta capital.

Es indispensable recullir en el local del «Grup», Marqués del Duero, 83, fins al dia 25 del corrent, les contrasenyes de viatge.

La Societat Unió del Ram d'Ebanisteria celebrà reunió general extraordinària, a dos quarts de deu de demà, en son local, Arribau, 21, baixos.

El Centre Nacionalista Republicà del districte IV, Diputació, 333, bis, amb motiu del primer aniversari de la seva fundació, celebrà el dia 24 del corrent, a les deu del vespre, una gran vetllada política, en la que hi pendran part els eloqüents oradors senyors Barberà, Albert Quinlana, Manuel Rius, Gubern, Bastardas, Layret, Rodés, Lih, Cruells, Pere Corominas, Carner y Vall y Ribot.

La Junta directiva se complau en convidar a totes les entitats del partit y correligionaris.

Oficialment no tenia encara, anit, notícies el governador civil, de que hagués presentat la dimissió el ministre de la Governació senyor Ruiz Valarino.

FILLS DE F. MAS SARDÀ

RAMBLA DEL CENTRE, 23. — BARCELONA

Negociem còmics primer abril y Abrilissable 5 per 100, vinent 15 de maig.

INSTAL·LACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus econòmics y resultats garantits. Nombres referències

DAVID FERRER Y C.A.
(Societat an comandita)

Corts, 586 -- BARCELONA

Folleto DEL POBLE CATALA

CRÓNICA DE TEATRES

ROMEA: Les flames del goig, tragedia en quatre actes, de don Xavier Viura; Els idols, didale de donya Carme Karr; Tribut al mar, tragedia en un acte, de don Ambrossi Carrion.—ELDORADO: Del mismo tronco, comedia en dos actes, de don Enric Menéndez Pelayo.

En Viura ha fet un gran pas en la seva carrera de dramaturg. Temps endarrere s'entendia una comedia, «El rostre ideal», que ensopà a tothom qui tingué la desgracia de véurela. Ara, en canvi, amb la seva tragedia, ha obtingut un èxit franc de rialles. No més li manca estrenar un sainet, d'ont la gent ne surti com d'un enterament, plorant a llàgrima viva, pera poderse retirar de l'escena cobert d'aplaudiments y de gloria.

Jo tindria gran gust en explicar detalladament les coses que passen en «Les flames del goig», pera que's llegidors que no tingueren la bona pensada d'assistir a l'estrena poguessin fruitre les còmiques delícies. Però, deixant de banda que no hi passa res que valgui la molestia d'esser contat, la trama n'és tan desbaldestada y tan deslucida, amb una munió de personatges tan perfectament inútils, que's fa difícil donarne una idea.

Reduïda als seus factors elementals, tota l'acció consisteix en els amors d'un cavaller, guarda de corps, amb la filla d'un cert marquès que s'oposen al matrimoni perquè'l tal cavaller és pobre, y a la pas-

sió que sent per aquest una gran dama poc escrupolosa. Com se veu, l'argument és de una gran novetat y d'una forta transcendència poètica. L'acció passa en els consensaments de la revolució francesa; però és tan sols com martingala pera introduir uns quants discursos declaratoris, empedrats de llocs comuns, y acabar l'obra d'alguna manera, amb una gran estocada de personatges quan el poble assalta Versailles. Se comprèn que el poble fassi aquell estropici, perquè tot són vuides, ridícules y carregoses a més no poder. Segurament que si el poble troba l'autor en escena li fa sofrir la mateixa sort que als seus personatges. Y hauria sigut justicier.

Forceien el mínus cos de la tragedia fent cortines, tornieus de discreció y galantes, complots populars, juraments dels nobles, sortilegis, y qui sab quantes coses més. Hi ha de tot menys allò que hi hauria d'haver: art de dramaturg, sentit literari, poesia, ambient d'època y conflicte trágic. Ja he dit que l'acció era en extrem desbaldestada; encara més, sense il·lícit, sense encanterament; els personatges entren y surten a la bona de Déu, sense cap raó que ho justifiqui. Al tercer acte la donzella enamorada, després d'una escena amb el seu german, que's troben dintre

CRONICA DE FORA

CATALUNYA - ESPANYA - EXTRANJER

PER TELEFON
Y TELEGRAF

LA REVOLUCIO ALBANESE

Selina, 21 maig.—Pels albanesos refugiats aquí, se sab que en els darrers combats contra les tropes turques, els revolucionaris albanesos s'apoderaren del campament turc, apropiant-se gran quantitat de qüestions i municions.

Els combats estan actualment sospesos a conseqüència de forts temporals.

Se diu que uns 700 o 800 albanesos han travessat la frontera montenegrina i entrat a Albània.

De confirmarse això, la situació s'hauria complicat greument.

UN ALTRE ACCIDENT D'AVIACIO

Londres, 21 maig.—L'aviador francès M. Grandpierre que efectuava proves d'un nou biplà pels voltants de Londres, va caure de una altura de 25 metres, resultant amb una clavícula trencada i ferides de consideració a les cames.

ELS EMPERADORS D'ALEMANYA

Londres, 21 maig.—Han marxat els emperadors alemanys i la seva filla, princesa Lúcia.

Foran després dels reis d'Anglaterra, tot el govern i una gentada enorme que's ova donat amb entusiasme.

Els viatgers s'embarcaren en el port de Victoria, dirigint-se directament a Alemanya.

REVOLUCIO TRIOMFANT

México, 21 maig.—El govern ha enviat un missatge al cap del partit liberal Francisco Madero, preguntant que no vagi encara a la capital fins que'l general Díaz hagi definitivament, com ho ha promès, presentat la dimissió de la presidència.

La dimissió del dictador se considera imminent.

Lo que preocupa actualment als maderistes i al seu cap, és la manera de fer deposar les armes a l'altre part revolucionari que s'havia lliurat també a la lluita: el partit obrerista.

—Després de quatre dies de combat entre federals i rebels, la guarnició federal de Buena se va veure obligada a abandonar la població i a refugiarse a Buenavista. Els revolucionaris varen tenir 100 baixes.

DESGRACIA

Madrid, 20 maig.—En el carrer d'Alcalá s'ha desbocat el cavall que montava un assistent, anant a topor amb un tramvia.

El genet està agonic.

LA DIMISSIO DEN RUIZ VALARINO

Madrid, 21 maig.—El senyor Montero Rios ha conferenciat extensament amb el cap del Govern.

Aquest vespre després al senyor Ruiz Valarino, per pregarli que desistís de presentar la seva dimissió. Cas d'insistir en presentarla, s'encarregarien interinament de la cartera de Governació el senyor Gimeno o el senyor Barroso, encara que hi ha més probabilitats de que se la encarregués aquest darrer, desmentint també la seva.

LA VAGA DE PALETES

Madrid, 21 maig.—El subsecretari del ministeri de la Governació ha reunit a una comissió de vistes pèctes, per pregarli que concretés les seves darreres peticions, per sotmetre-les als patrons, qui, segons els diuen, estan realitzant els darrers esforços per solucionar el conflicte.

GASSET-SORIANO

Madrid, 21 maig.—Entre rumors polítics que circulen, figura la notícia de que el senyor Gasset fa dos dies que presentà la dimissió per buscar una qüestió personal amb el senyor Soriano, per un article publicat en "España Nueva" combatent-lo.

El senyor Canalejas feu dissuadir al ministre de Foment d'aquests propòsits.

EL SENYOR RODÉS

Madrid, 21 de maig.—Amb l'express ha marxat cap a Barcelona el diputat d'U. E. N. R. don Felip Rodés.

LES VÍCTIMES DE L'AVIACIO

HORROROSA DESGRACIA

Caiguda d'un aeroplà.—Mort del ministre de la Guerra, M. Berteaux.—El president del Consell M. Monis, ferit

Tràgic comensament ha tingut el projectat aeri París-Madrid. Mentre abir al matí els aparells alaven el vol en el camp d'aviació, un biplà caigué sobre'l públic de gran alçada. De l'horrible accident ne resultaren nombroses víctimes, entre elles el ministre de la Guerra M. Berteaux, mort, i el president del Consell de ministres M. Monis, ferit.

La desgracia es dolorosíssima. Una cursa aeri que havia d'esser un gran triomf per l'aviació, ha devingut una espantosa catàstrofe. Els francesos esperaven un dia de gloria i han tingut un dia de dol.

La Fransa n'està il·legítimament orgullosa dels grans progressos que l'aviació ha realitzat en la seva terra. Es en el domini de l'aire la primera de les nacions. Diàriament els aeroplans creuen el cel de Fransa, entre esplèndides victòries i tristes accidents. Són ja a centenars els aucells mecànics i els pilots civils i militars que posseïx.

Es l'aviació una guerra amb la naturalesa. L'home ha venut un cop més els elements. Però aquests espies l'ocasió de la revolta, i, quan se'ls presenta, fan pagar car el triomf als vencedors.

Es una d'aquelles traïdores venjances de la naturalesa la catàstrofe d'ahir al camp de Issy-les-Moulineaux. Li dona major relleu la circumstància de comptar entre les víctimes als personatges de l'Estat.

En aquestes hores de dolor que passa el poble francès, nosaltres li enviem el nostre sentidíssim condol i li expremem la nostra cordial i fraternal simpatia.

El "raid", París-Madrid sospès

París, 21 maig.—Avui havia de comensar el raid d'aviació París-Madrid, organitzat pel gran diari "Le Petit Parisien".

S'havien inscrit per la cursa 28 aviadors, però un d'ells, el tinent Tretarre, ja no pogué entrar-hi per haver sofert ahir, a Douai, víctima d'un accident del qual ne resultà amb diverses ferides, havent-se desstruat per complet l'aeroplà que montava.

La primera etapa de la cursa comprenia el trajecte París-Angulema, o sigui, a vol d'auell, uns 375 kilòmetres.

La sortida dels aviadors havia d'esser del Parc de Issy-les-Moulineaux, de les cinc del matí en anant, de cinc en cinc minuts.

La cursa havia despertat enorme curiositat del públic, així es que ja, de la tarda anterior, hi havia una gentada formidable al camp de Issy-les-Moulineaux.

A la partida dels aviadors hi assistia tota l'alta societat parisenca, l'embaixador espanyol i els d'altres nacions i quasi tots els membres del govern, amb M. Monis al davant. En les tribunes no's podia donar ni un pas.

A l'hora anunciada se comensà a senyalar la partida dels aviadors, fent-se dels primers sense novetat i en mitg del més gran entusiasme de la gentada que's aclamava delirantment.

Així s'arribà fins que montà en son aparell biplà l'aviador Train.

Com els anteriors, l'aviador abans d'orientar-se definitivament, comensà fent algunes evolucions per sobre del camp i de la multitud.

En una d'aquestes evolucions i quan estava l'aeroplà a una altura d'un parell de centenars de metres, no se sab com, se va veure caure vertiginosament a l'aeroplà, que anà a desplomarse sobre les tribunes.

Fou un moment, un moment no més, de esglai i d'horror.

El biplà caigué sobre la tribuna que ocupaven els membres del govern i els personatges del seu seguici.

Passat el moment d'horror tot hom se precipità sobre la tribuna, poguent-se donar compte de la magnitud de la catàstrofe.

D'entre's restes de l'aeroplà, un dels primers cadàvers trobats fou el del ministre de la Guerra, M. Maurice Berteaux. Presentava el cos i especialment el cap destrusat.

El president del Consell M. Ernest Monis estava també mort, no lluny del cadàver de M. Berteaux.

El nombre dels demés ferits, es gros. L'emoió en tot el camp fou terrible.

Immediatament se donà orde de suspendre la sortida dels aviadors que faltaven i del raid.

L'orde ha estat comunicada a Angulema per transmissió als aviadors que ja havien sortit de Issy-les-Moulineaux.

Dol nacional

París, 21 maig.—La catàstrofe de Issy-les-Moulineaux, sabuda tot seguit a París i després a tota la Fransa, ha causat una impressió enorme i dolorosíssima.

Es un veritable dol nacional.

La mort de M. Berteaux es sentidíssima. M. Berteaux era una de les figures més eminents de la política francesa.

Havia estat ministre diverses vegades, desmentint també la cartera de Guerra en el ministeri de M. Combes.

Era un dels líders del partit radical-socialista i abans de pujar al poder, vispresident de la Cambra i leader del seu partit en aquesta.

Era un dels candidats a la presidència de la República, quan acabà els poders de M. Fallières.

Ressenya de la desgraciada festa

París, 21 maig.—Desde les tres de la matí-hora hi havia extraordinària animació per tots els voltants de l'Aeròdrom.

De tots els indrets de la ciutat, arribaren veïcels plens de ciutadans dirigint-se cap a Issy-les-Moulineaux.

El temps era fred, menassant pluja.

Les entrades de les tribunes se venien a preus exageradament alts.

A les quatre, la gentada era enorme, omplint del tot el lloc destinat a públic.

L'embaixador d'Espanya hi era amb la seva esposa i fills.

Hi havia, ademés, molts altres diplomàtics i ministres.

A les cinc del matí comensà la festa. En aquesta hora bufava un fresc ventillo, i

El comissari espanyol senyor Quifones de León, donà sortida al primer aviadador M. Lazant de Bancat.

Aquest, montat sobre'l monoplà Bleriot, agafà carrera i marxà als cinc minuts.

Seguiren després Lunat i Weymen.

André Beaumont empen, després, una majestuosa volada entre'ls aplaudiments del públic.

Després empen el vol en Gibert.

Frey, amb monoplà Morán, intentà enlairarse, caient immediatament. Tornà a abandonar el sol, donant un tom a la pista i havent de terrissar per no funcionar el motor.

La sortida den Garnier i Vedrines, se retrassà per no tenir els aparells llestos.

Entre'tant, el mitg milió de curiosos es, amb prou feines, deturats pel batalló de soldats que manté l'orde.

A tres quarts de set surt en Train, qui s'enlairà després de dirigir una salutació al públic; però ja la màquina a bastanta alçada, se li feu perdre l'equilibri, donà una volta i va caure pesadament damunt un grup d'espectadors.

L'emoió més gran s'apoderà del públic.

Aviat se divulgà que l'aeroplà caigué sobre un rotlló de persones, entre les quals hi havia el president del Consell M. Monis, el ministre de la Guerra M. Berteaux, un germà del secretari de l'embaixada espanyola i alguns periodistes.

L'aeroplà agafà a sota a M. Berteaux, matant-lo.

M. Monis, quedà greument ferit, amb un braç amputat.

El germà del secretari de l'embaixada restà lles.

En Monis i en Berteaux foren conduïts, en automòbil, a l'Hospital.

Com que'l segon era difunt, se traslladà el cadàver al ministeri de la Guerra, ont s'exposà al públic.

El vèllen la seva esposa i fills.

Corren rumors de que M. Monis ha entrat en el període agonic.

També's diu que en el grup de ministres ferits hi havia dos periodistes.

Detalls de la catàstrofe

París, 21 maig.—En Train montava un aparell de la seva invenció.

Mai havia sofert cap accident i estava acreditat de prestigiós pilot.

Caigué sobre la tribuna amb una velocitat vertiginosa.

Berteaux, quedà mort a l'acte.

També quedà lleument ferit el prefecte de policia M. Lepine.

La causa de la catàstrofe fou que quan en Train volia terrissar, travessà la pista una secció de cuirassers, en Train, per evitar caure's a sobre, feu una maniobra desesperada, topanet allavors a la tribuna oficial i caient.

M. Monis, no agonitza

París, 21 maig.—No s'ha confirmat el rumor de que M. Monis havia entrat en el període agonic.

Encara que'l seu estat es greu, no ha sobrevingut la febre, i l'estat general es bo i conserva gran serenitat.

Tot i la cama trencada, masegment general, i una ferida greu al cap, no obstant se confia salvar-lo.

Després de la catàstrofe s'ha celebrat Consell de ministres, i a petició del mateix M. Monis, s'acordà que continués el raid.

M. Cruppi s'ha encarregat interinament de la cartera de Guerra.

La noticia de la catàstrofe a Madrid

Madrid, 21 maig.—La noticia a Madrid de la horrosca catàstrofe, ha produït arreu enorme sensació.

Els periodics han publicat números extraordinaris, relatant la terrible desgracia.

El senyor Canalejas ha anat immediatament a l'embaixada francesa per donar el pesam en nom del Govern.

Així mateix el senyor García Prieto ha telegrafiat al govern francès donant-li el pesam en nom de don Alfons.

El senyor Pérez Caballero.

Estat de M. Monis

Madrid, 21 maig.—L'embaixador d'Espanya a París, telegrafiat al ministre d'Estat l'haver donat al govern francès el pesam per la catàstrofe ocorreguda aquest matí i per la mort de M. Berteaux.

El senyor Pérez Caballero trasmet també el part facultat de l'estat del president M. Monis.

El part dui així:

L'estat del president del Consell es innoceu de lo que's cregué en un principi. No hi ha fractura en el crani, però sí fractura de la cama dreta i confusions en els pares, sense interès en els ulls. El president també sofreix dolors abdominals, l'origen dels quals no sembla encara precisarse.

En Train, desesperat.—L'operació a M. Monis.—Altres notícies

París, 21 maig.—L'aviador Train sortí lles de sota el seu aparell, però desesperat, cadavre's allunyà com un boig del lloc de la catàstrofe, rebutjant tota mena d'auxilis.

S'ha operat el president M. Monis.

Durant la penosa cura, conservà una gran serenitat.

Se li ha ocultat la magnitud de la catàstrofe.

En la catàstrofe resultaren també ferits un fill de M. Monis i el comissari Deuteuch.

M. Berteaux morí d'un terrible cop d'hèlie, trobant-se un braç seu a poca distancia del cadavre.

La "frescura", dels madrilenys. La catàstrofe y la política

Madrid, 21 maig.—Les autoritats de Madrid no cregueren que la catàstrofe d'aviació mereixés suspendre la cursa de toros en senyal de dol.

El públic va rebre la nova amb escassa impressió.

EL MILLOR REMEI PERA CURAR EL ESTRENYIMENT CRÒNIC

Y EVITAR SES FATALS CONSEQUÈNCIES ES EL

LAXOL AMARGÓS

Farmacia Dr. AMARGÓS, Placsa Santa Agna, 9

ARCAS INVULNERABLES

(SOCIEDAD ANÓNIMA ESPAÑOLA DE)

Arques y panyas de seguretat, sense clau, per portes de pis. — Balcues de tots sistemes. "Arquillas" per joies. Prempses. Balcues, etc., etc.

No compreu arca ni pany sense conèixer nostres sistemes INVULNERABLES

Exposició y venda: Carrer de Fernando, 39

Ni els periodics extraordinaris que relaven l'accident eren comprats pel públic.

L'única edició oficial que posà la bandera a mitg pal fou l'embaixada francesa.

El raid París-Madrid no havia interessat al poble madrileny.

A les cinc de la tarda se sapigué en el Congrés que en Berteaux havia mort.

Aquest assumpte era tema secundari dels comentaris.

Lo que més interessava a la gent era la crisi Canalejas i els inaudits esforços que aquest realitzava per disuadir al senyor Ruiz Valarino de que presentés la dimissió.

Demà'l senyor Moret acudirà al Congrés condolent-se de la catàstrofe d'aviació.

Darrera hora

París, 22 a 1'55 m.—Una comissió de l'Acce Clubs ha acordat reanuar avui les proves d'aviació.

El president del Consell M. Monis, continúa millor.

LA DESCOMPOSICIO MINISTERIAL

Madrid, 21 maig.—S'assegura que'l senyor Cobian, qui se troba actualment a Saragossa, anirà demà a Barcelona per conferenciar amb el general Weyler.

La descomposició ministerial se fa cada dia més visible.

EL CONSELL DE DEMA

Madrid, 21 maig.—En el Consell de demà els ministres s'ocuparan extensament de les observacions fetes per la Cambra de Comerç i el Círcol Mercantil sobre'l projecte de substitució de l'impost de consums.

EM PRIMO DE RIVERA, GRAVÍSSIM?

Madrid, 21 maig.—Notícies de Roma diuen que'l general Primo de Rivera embaixador extraordinari d'Espanya prop de Victor Manuel, se li ha declarat una forta pulmonia, i que'l seu estat es gravíssim.

TELEGRAMS DETINGUTS

Madrid, 21 maig.—El senyor Canalejas ha detingut diversos telegrams que afirmaven que l'esquadra espanyola marxaria per desembarcar tropes a Larache y Tetuán.

Folleto d'EL POBLE CATALÀ

CONFERENCIA DEL SR. RIBERA Y ROVIRA A L'A. E. P.

Les primeres lleis de la República portuguesa

... El siglo's va tornant singularment punxagut, y'l dit gros del peu del pagès toca tant d'aprop el taló del cortià, que li encita!

Shakespeare. — HAMLET.

(ACABAMENT)

En aquest grau d'ensenyansa que durarà tres anys, cap infant s'hi podrà matricular si no ha complert els set anys.

Art. 10. Constitueixen objecte de l'ensenyansa primaria complementaria:

Primer. Lectura y conversació; escriptura y composició; nocions generals de llengua portuguesa;

Nocions elementals d'història general y patria;

Nocions elementals de geografia general y patria; aspectes dominants de les diferents localitats (activitat comercial, industrial, artística, etc.).

Desenvolup de la moral practica com a mitg de formar el caràcter;

Nocions elementals d'economia rural o familiar, segons la regió;

Rudiments d'economia domestica y social; drets y devers dels ciutadans;

Segon. Nocions elementals de aritmetica, geometria y rudiments de les ciencias fisico-químiques y historico-naturals, especialment aplicades a l'industria y a l'agricultura; astronomia descriptiva;

Tercer. Dibuix y modelat, caligrafia, fotografia, cant coral y declamació;

Quart. Desenvolup de l'higiene; jocs, gimnasia; pas y acti vils militars;

Tràmits manuals, jardineria, horticultura y economia domestica per les noies.

Aquesta ensenyansa durarà dos anys y cap infant podrà matricular-se abans dels set anys d'edat.

Art. 11. L'ensenyansa primaria superior

serà professada en tres anys y la constituiran les assignatures:

Primer. Llengua portuguesa;

Segon. Llengua francesa;

Tercer. Llengua anglesa;

Quart. Història, especialment de Portugal;

Quint. Geografia general y especialment de Portugal y colonies; geografia economica;

Sisè. Moral;

Soté. Instrucció civica;

Setè. Nocions d'economia;

Octav. Dret usual;

Desè. Matemàtiques elementals (aritmetica, geometria, algebra y trigonometria);

11. Compabilitat;

12. Ciencias fisico-químiques y historico-naturals y les seves aplicacions determinadament a l'agricultura, al comerç y a les industries, segons les necessitats particulars de cada regió;

13. Higiene;

14. Dibuix;

15. Practica en aules-escriptoris; inquisició; tallers; camps experimentals;

16. Educació fisica, exercicis militars, gimnasia, jocs, natació, rematxe, etc.;

17. Música y cant coral.

Aquestes matèries constitueixen un curs general de tres anys que ensenya tindrà cursos practics especials per l'ensenyansa agricola, industrial, comercial o marítima. Els matriculats en aquest grau d'ensenyansa deuràn tenir, al menys, dotze anys.

Seguidament, en el capítol III diu la llei que l'orientació de l'ensenyansa deu ésser essencialment practica utilitari y en lo que's

pugui intuïtu, per insinistrar l'home en la lluita de la vida; omittint-se en lo que's pugui el llibre de text; obligant a les excursions o passejos pedagògics.

El capítol IV parla de l'organització de les escoles, el seu número, local apropiat, direcció; de les infantils mixtes; del promoció d'alumnes per cada professor (quaranta alumnes); del nomenament municipal dels professors; etc.

Tracta de l'obligatorietat y gratuïtat de l'ensenyansa, tot el capítol V. El VI, de la llibertat de l'ensenyansa descreienta ampliant, amb la possessió de títol, per part del mestre, y sotmetent l'escola a inspecció oficial.

En la segona part de la reforma, s'arbitren els recursos per atendre al pressupost d'instrucció primaria. Les despeses les pagaran l'Estat y els municipis, aquells, les relatives a la direcció, fiscalització y administració de l'ensenyansa normal y a la direcció y fiscalització de la primaria, y aquestes, les despeses d'administració de l'ensenyansa primaria.

Cada municipi tindrà ademés un fons escolar privat. Per l'any 1911, l'Estat preposuposa per a aquest servei uns quatre milions de pessetes, y queda autoritzat per contraure un emprèstit de dos milions y mitg pera construccions escolars.

El capítol II, tracta de la administració escolar municipal, amb un ample sentit d'autonomia. El III, de l'assistència escolar: mèdica, farmaceutica, repart d'aliments, vestuari, escoles a l'aire lliure, colonies escolars, etc. El IV, dels resultats de la ensenyansa en alumnes normals, arrieres, etc.

La part III, se refereix al magisteri primari; habilitació dels mestres, sous, subsidis, categories, jubilacions. Un professor regent d'una escola comarcal (Lisboa o Porto) té a guanyar

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL (Català). — Avui, dilluns, tarda, a dos quarts de quatre: funció extraordinària, 47.ª representació de l'hermos drama del mestre Guimerà.

La reina jova

— La nova comèdia QUI DEL LLOP PARLA... Nit, a les nou: benefici Josefa Santolària.

La Dama de les Camelies
— per la senyora Xirgu, i ELS GITANOS.
— Demà LA REINA JOVA i QUI DEL LLOP PARLA... — Dimecres, funció dedicada al personal dels partits internacionals de *fool-hall*, el *Plumstead F. C.*, de Londres, i el *C. D. Espanyol*, de Barcelona. LA TORRE DELS SUSTOS i LA REINA JOVA. — Després a comptaduria.

— Dijous, festa de l'Ascensió, tarda i nit.

LA REINA JOVA — LA REINA VELLA

TEATRE ROMANA. — Companyia Pere Codina. Avui, dilluns, benefici de l'empedat d'aquest teatre, Ricard Maslleser, «Elipio Derbiay» i «Un home de bé» (estrena). — Dimecres, benefici Creu Roja, «La filla del mar» i «L'oncle rector».

TEATRE TIVOLI

Gran companyia italiana d'òpera còmica i opereta de Amadeu Granieri, dirigida per Adrià Marchetti. — Dilluns, 22 maig, Nit, a un quart de deu, debut de la primera triple Aida Munioli, amb l'òpera en 3 actes.

I GRANATIERI

Butaca amb entrada, 2 pessetes. Entrada general, 50 cèntims. — Divendres pròxim, el conte de Lusemburgo. — Se despatxa a comptaduria.

Teatre de Novetats

Temporada d'istiu Comp. dramàtica

MARIA GUERRERO
— **Fernando Diaz de Mendoza**

Continúa obert l'abonament per 15 funcions a DILLUNS, DIMECRES i DIVENDRES de MODA, en l'administració del teatre, fins el dia primer de juny

TEATRE DE CATALUNYA

— Comèdia en tres actes, «El flechazo» i la comèdia en tres actes, «Los bombones». — Demà, dimecres, «Del mismo tronco» i «Los intereses creados».

Teatre Granvia

Gran companyia còmica-lírica i d'òpera VEGA-PUCHADES. — Avui, dilluns, tarda, a dos quarts de set, primera secció vermou. «El trust de los tenorios». — Entrada general o de passeig, 0'75 pta. Butaca amb entrada, 0'50 pesseta. — Nit, a tres quarts de nou, 4 actes, 4ª primer, «El chiquillo»; segon, «Juegos malabares»; tercer, represa de «Las bríbonas»; i quart, represa de

El poeta de la vida

Grandiosa presentació en totes les obres. — Avui, debut de Maria Casola i Francisco Puigvenet, recentment arribats de Mèxic i de la capital de la nova triple a Barcelona, Amparito Martí. — Avui, ESTRENES SENSACIONALS.

TEATRE NOU

Avui, dilluns, a les quatre, senzilla, 30 cèntims; a les 7, primer, «Fanciulles en danzas»; a les 9, primer, «La noche del amor»; a les 11, primer, «A les cinc, doble»; 30 cèntims; primer, l'aplaudida «Lysistrata», grandiosa obertura; segon.

Amor bohemio

— Música inspiradíssima, aplaudiments a Angèleta Vilari i al senyor Roy. — Nit, a un quart de deu, senzilla: entrada, 30 cèntims, 4 actes, 4ª primer, «Fanciulles en danzas»; segon, «Caza mayor ó el galinero»; interpretació justíssima; tercer, cada dia més aplaudit; èxit veritable. — Demà, dimecres, benefici i seralada d'honor de la simplicitat primera triple Pura Montoro, amb un bell programa. — Divendres, 26, estrena de «L'arribada del general». — Avui, molt aviat, estrena sensacional.

FRONTONTAL. — Grans partits tots els dies a les quatre de la tarda. — Dijous i dissabtes, tarda i nit.

FOOT-BALL. — Anglesos

contra espanyols, 25 y 28 maig, 4 y 1, tarde. El COLOSSAL PLUMSTEAD F. C., de Londres, contra «Club Deportivo Espanyol». Camp, carrers Muntaner, Indústria i Casanova. Entrada general i pta., timbre inclòs.

Concerts

Gran Café-Restaurant de Novelats
Concerts tots els dies pels professors Munner, Font, Tormo, Valls i Lambert.

La Terraza Restaurant a totes hores, luxosos salons para tantes, servei a la carta, Rambla Mitg, 36-38, Telèfon, 1.454 — cuina francesa i espanyola

ALCAZAR ESPAÑOL

Gran café concert. — Restaurant de primer ordre. Tots els dies, tarde i nit.

La Bella Bobo — Mlle. Carme Blondy amb sa alegre PUTA de l'Elaborado de París

Maria Manzano notable triple còmica, i altres 35 aplaudides artistes espanyoles i estrangeres.

Musical-hall LA BUENA SONORA

3 Gintol, 3

Exit delirant de la nombrosa troupe franco-anglo-espanyola, en la qual figura Mlle. DEARLYNET F. Deville — Overlinda

Entrada, lliure — Butaques, gratis

Gran Eden Concert

Music-Hall Parisien — Únic a Barcelona. — Tots els dies, tarde, a dos quarts de quatre; nit, a dos quarts de deu: Gran espectacle de variats.

Cine-matògrafs

SALA MERCE

Noves variats a les grutes. Gran programari: «Actualitat, número 31», «Número equivocat», «El notari», «La filla del jutge d'instrucció», i altres.

GRAN SALÓ DORÉ

Avui, dilluns, veritable i nou programa de pel·lícules, atraccions veritat, local ampli i hermós. Sextet musical de primer ordre. Sessió continua de les cinc a dos quarts de nou i de dos quarts de deu a dos quarts d'una; essent el programa, del principi al fi.

Tot diferent - Tot nou

Tot de primer orde

12 - Pel·lícules diferents - 12

5 - COLOSSALS ATRACCIONS - 5

Saló, el més aristocràtic de Barcelona

Atraccions que alternaran

Clara Ziegler - - - **Toisset**

Rafel Arcos

Pelites Camelies - **Monetti**

Aquesta setmana, debus colossals

GRAN CINE BOHEMIA

Avui, dilluns, grandios programa en el qual hi figuren les estrenes

REINA POR 15 DIAS

ROSAS BLANCAS

SPORTS DE INVIERNO EN AUVERNIA

y les de gran èxit «Sixto V», «Puzos», «Bonaparte y Pichgru», «Antiguo corsario i altres de novetat». — Avui, la gran pel·lícula de la casa Nordisk.

La libreta de la Caja de Ahorros

Demà, dimecres, dia de Moda.

DIORAMA

Avui, grans estrenes. Venda i lloguer de pel·lícules.

IDEAL-CINE

605, Corts Catalanes, 607

(ENTRE P. DE GRACIA Y R. CATALUNYA)

Cada secció se desinfecta i perfuma la sala. Diàmetre se projecten més de 2,500 metres d'hermoses pel·lícules i 2 o 3 d'estrena de les més acreditades marques. Avui, estrena de «La picaresca de Anatoli», «Sports de invierno en Auvernia», i «Habil acrobata».

Cine WALKYRIA

— Ronda Sant Antoni, cantonada Riera Alta — Local còmode, capis pera més de mil persones, fet exprés pera cine; únic que projecta amb claret i sense oscil·lacions.

Grans estrenes tots els dies. — Preus econòmics.

DIVERSIONS PARTICULARS

MUNDIAL PALACE. — Concerts Santos tots els dies, Cobers desde pessetes 3'50. Els divendres, boulaibaise. Dissabtes, menú correat i vegetarià.

Botlletí comercial

21 de maig de 1911

Societats y Ferrocarrils

COMPANIA DE FERROCARRILS DEL NORD D'ESPAÑA (tota la xarxa)

Ingressos dels dies 1 al 10 de maig:

Any 1911..... Pessetes 3.428'823'03

Any 1910..... 3.229.386'14

Di'arenda..... 199.458'69

Ingressos desde'l 1 de janer al 10 de maig:

Any 1911..... Pessetes 44.066.495'32

Any 1910..... 43.489.955'68

Diferència..... 576.539'64

Barcelona, 19 de maig de 1911. — El secretari del Comitè, Alfred Fuster.

Plassa de Barcelona

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa EMILIA GAISSET Y C.^a, carrer Princesa, 61.

Cafè (good average) Obra Tanca

Maig..... 68'75 68'75

Juliol..... 68'25 68'25

Setembre..... 68'50 68'50

Desembre..... 68'00 68'00

Soating.....

NOVA-YORK, 20 de maig

Cafè (Type núm. 7) Obra Tanca

Maig..... 10'62

Juliol..... 10'62

Setembre..... 10'62

Desembre..... 10'28

Soating.....

PARIS, 20 de maig

Sacra (núm. 3) Obra Tanca

Maig..... 34'07

Juliol..... 35'12

Setembre..... 31'12

Soating.....

HAMBURG, 20 de maig

Sacra (Base 88 per 100) Obra Tanca

Maig..... 10'40

Agost..... 10'52

Octubre-Desembre..... 9'57

Janer-Mars..... 9'67

Calma.....

LONDRES, 20 de maig

Sacra (Base 88 per 100) Obra Tanca

Maig..... 10'4 1/2

Agost..... 10'5 3/4

Calma.....

METALLS

LONDRES, 19 de maig

Comre..... 85 ..

Estant..... 190 10 ..

Plom..... 12 2 6

Plata..... 24 9/16

Soating.....

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Ruals

Dià 20 de maig

Els 100 kilos, fora consums

Andalús..... de 123'50 a 132'50 pessetes

Tortosa..... de 139'00 a 147'50

Borges..... de 152'50 a 160'50

Baix Aragó..... de 165'00 a 167'00

Arribada pels molls i estacions en el dia d'ahir. Estació del Bogatell, 0,000 kilograms. — Estació de Vilanova, 9,000 id. — Estació del Nord, 0,000 id.

OLIS REFINATS

En caixes de 6 canils de 4 litres

Regia, extravege..... 6'50 pessetes cada un

superi..... 7'50

La Trompeta..... 6'50

VINS

Informació de la casa ARNÓ, MARISTANY Y C.^a

La situació, plena de rezels per part del comprador, no es gens propicia pera decidir a negociis. Cal que's despesi l'horitzó i que's presumeixi, al menys, alla ont se pot anar.

L'atmosfera de baixa, acompanyada de bones aparicions pera la vineta culta en els vinyals y la dita de les grans quantitats de vi que's han artificialment, tot això no es pas encomiador y la majoria de tractants ven vinent llurs existencies apurant fins la darrera gota abans de pensar en noves provisions.

Les operacions, doncs, gaire bé són nul·les y persisteix la calma de la moltes setmanes. En les comarques catalanes se cotisen els següents preus en la propietat:

Camp de Tarragona, negres..... 12 a 14' de 22'00 a 23'00 hect.

Camp de Tarragona, blancs..... 12 a 14' de 22'00 a 23'00 hect.

Sagarrà..... 10 a 12' de 20'00 a 21'00 hect.

Igualada..... 10 a 12' de 20'00 a 21'00 hect.

Bruc y Tordera..... 11 a 13' de 21'00 a 22'00 hect.

Penedès, blancs..... 10 a 12' de 21'00 a 22'00 hect.

Vendrell, Cabell y Vilanova, negres y rosats..... 11 a 13' de 22'00 a 23'00 hect.

Vallès..... 10 a 12' de 20'00 a 21'00 hect.

Manresa, blancs..... 12 a 14' de 21'00 a 22'00 hect.

Alfala..... 13 a 15' de 22'00 a 23'00 hect.

Priorat..... 14 a 16' de 23'00 a 24'00 hect.

Gandesa..... 13 a 15' de 22'00 a 23'00 hect.

Y en les demés regions els preus sobre moll de Barcelona, són:

Alcants..... 14 a 16' de 25'00 a 26'00 hect.

Valencia, negres y rosats..... 13 a 15' de 25'00 a 26'00 hect.

Valencia, blancs..... 14 a 16' de 26'00 a 27'00 hect.

Utiel y Requena..... 10 a 12' de 20'00 a 21'00 hect.

Mestral alt, de color..... 12 a 14' de 22'00 a 23'00 hect.

Manresa, blancs..... 12 a 14' de 21'00 a 22'00 hect.

Huesca, blancs..... 12 a 14' de 21'00 a 22'00 hect.

Ossa, negres..... 14 a 16' de 22'00 a 23'00 hect.

Carinyena..... 17 a 19' de 23'00 a 24'00 hect.

Moscat enforats, de 1'05 a 2'35 pta. gran y hectolitre.

Moscats blancs de 1'05 de dols, de 9 a 51 pta. hect.

Idem negres de 1'10 de dols, de 47'00 a 50 pta. hect.

Moscats de 1'05 de dols, de 5 a 50 pta. hect.

Informació marítima

Moviment del port del dia 21 de maig

EMBARCACIONS ENTRADES

De Manila y escales, vapor espanyol «Fernando Póo», de 2,084 toneladas, capitá Morales, amb càrrega general, 90 tripulants, 49 passatgers per aquest port y 4 de trànzi.

De Palma, vapor espanyol «Miramar», de 950 toneladas, capitá Estrella, amb càrrega general, 46 tripulants y 64 passatgers.

De Gènova y escales, vapor francès «Plata», de 3,480 toneladas, capitá Nicolai, amb càrrega general de trànzi, 115 tripulants y 754 passatgers de trànzi.

De Ivisca, vapor espanyol «Isleño», de 514 toneladas, capitá Rigo, amb càrrega general, 29 tripulants y 6 passatgers.

De Sant Feliu, vapor espanyol «Nuevo Ampurdanes», de 172 toneladas, capitá Gelpi, amb càrrega general y 12 tripulants.

De Anvers y escales, vapor espanyol «Cida», de 1,019 toneladas, capitá Puntí, amb càrrega general, 24 tripulants y 1 passatger.

De Ciudadela, pailebot espanyol «Castell» amb càrrega general y 7 tripulants.

De Ciudadela, pailebot espanyol «Flor del mar», de 40 toneladas, patró Moradall, amb càrrega general y 5 tripulants.

De Arce de Manzanar y escales, vapor espanyol «Luis Vives», de 1,513 toneladas, capitá Serra, amb càrrega general, 43 tripulants y 2 passatgers.

De Valencia, vapor espanyol «Cataluña», de 554 toneladas, capitá Llopis, amb càrrega general, 25 tripulants y 267 passatgers.

De Gènova y escales, vapor italià «Mauritiano», de 961 toneladas, capitá Cirino, amb càrrega general y 21 tripulants.

De Gandia, vapor espanyol «Vicente Salinas», de 350 toneladas, capitá Castella, amb càrrega general, 23 tripulants y 15 passatgers.

De Marsella y escales, vapor espanyol «Cataluña», de 793 toneladas, capitá Tonda, amb càrrega general, 23 tripulants y 7 passatgers.

De Castelló, vapor espanyol «Cida».

De Llevant, vapor austríac «Matias Kinsky».

EMBARCACIONS DESPACHES

Pera Buenos Aires, vapor francès «Plata», capitá Nicolai, amb càrrega general.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anota ahir els següents dats:

Hores de observació.....

Baròmetre a nivell mar.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Temperatura a l'ombra.....

Tem